

ΜΗΝΥΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ της Παγκύπριας Οργάνωσης Προώθησης Γραμματισμού

Σε πρόσφατη έρευνα της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (ανακοίνωση, Αύγουστος 2024) η Κύπρος παρουσιάζεται στη 2η πιο χαμηλή θέση όσον αφορά στην ανάγνωση βιβλίων από άτομα άνω των 16 ετών. Στα δημόσια σχολεία της Κύπρου, η προσφορά των επιλογών για εκμάθηση ξένων γλωσσών μειώθηκε δραματικά τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω αλλαγών που έγιναν στη δομή των προγραμμάτων. Ως γνωστόν, στην Κύπρο διαμένει ένα υψηλό ποσοστό ατόμων με μεταναστευτική βιογραφία. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Παγκύπριας Οργάνωσης Προώθησης Γραμματισμού, μόνο ένα πολύ χαμηλό ποσοστό ενηλίκων αυτής της ομάδας πληθυσμού της Κύπρου μιλά την ελληνική γλώσσα, γεγονός που συνδέεται και με την πολύ περιορισμένη προσφορά σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Όλα αυτά κάνουν τη χώρα μας να ξεχωρίζει με αρνητικό τρόπο και αποτελούν σχήμα οξύμωρο σε μια χώρα σαν τη δική μας που, σύμφωνα με επίσημες στατιστικές, ο πληθυσμός της αποτελείται από ομάδες με διαφορετικές μητρικές γλώσσες. Ποια είναι άραγε η σχέση μεταξύ των ομάδων αυτών; Υπάρχει επικοινωνία; Ζούνε μαζί ή ζούνε η μία δίπλα στην άλλη ή και κάποτε η μία απέναντι στην άλλη; Θα μπορούσαμε, δυστυχώς, να προσθέσουμε και πολλά άλλα σε αυτό το αρνητικό μωσαϊκό. Αντ' αυτού, προκρίνουμε τη θετική και την εποικοδομητική θεώρηση των πραγμάτων και των καταστάσεων.

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Γραμματισμού, η Ουνέσκο φέτος μας καλεί να προβληματιστούμε σχετικά με το θέμα «Προώθηση της πολυγλωσσικής εκπαίδευσης: Γραμματισμός για αμοιβαία κατανόηση και ειρήνη». Πόσο επίκαιρο θέμα! Πόσο σημαντικό για την Ευρώπη, και κυρίως για χώρες όπως η Κύπρος! Το σημαντικό είναι να φτάσει το κάλεσμα αυτό της Ουνέσκο, ένα κάλεσμα για προβληματισμό και διάλογο, όχι μόνο στους απλούς πολίτες αλλά και στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Χρειαζόμαστε τέτοια καλέσματα, τα οποία μας προβληματίζουν και μας προτρέπουν να μεταλλάξουμε τις κοινωνίες μας. Να τις μεταλλάξουμε σε κοινωνίες που θα αναπτύσσουν τον αλφαριθμητισμό σε πολυγλωσσικά πλαίσια, που θα προωθούν αποτελεσματικά μέτρα για ανάπτυξη της φιλιανγνωσίας σε όλες τις ομάδες πληθυσμού και σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Κοινωνίες που θα δίνουν ευκαιρίες ανάπτυξης γραμματισμών σε όλα τα μέλη τους και για όλα τα στάδια της ζωής τους (δια βίου μάθηση). Που θα σέβονται τον πολιτισμό και τις γλώσσες όλων των ομάδων πληθυσμού και θα προωθούν τον ειλικρινή διάλογο μεταξύ τους. Που θα καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και που θα έχουν ως απώτερο στόχο την επίτευξη διαρκούς ειρήνης. Ιδιαίτερα για την επίτευξη διαρκούς ειρήνης χρειάζεται δουλειά σε πολλά επίπεδα και η εκπαίδευση έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο.

Το ταξίδι αυτό δεν είναι εύκολο. Αξίζει όμως τον κόπο!

Άντρη Παπακυριακού

**Επιστημονική Σύμβουλος Παγκύπριας Οργάνωσης Προώθησης Γραμματισμού/
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας**